

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΓΕΝΙΚΑ

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΟΣ			
ΕΞΑΜΗΝΟ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ			
ΣΧΟΛΗ	ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΛΑΦΦ 230	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΟΛΑ
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΚΙΚΕΡΩΝ, ΠΕΡΙ ΦΙΛΙΑΣ (DE AMICITIA)		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	5	
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο 4.</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>Υποβάθρου, Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων</i>	ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΑ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης

και Παράρτημα Β

- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Οι κύριοι στόχοι του μαθήματος είναι να κατανοήσουν οι φοιτητές τον όρο *amicitia* κατά την ύστερη Ρωμαϊκή Δημοκρατία και να αξιοποιήσουν τον διάλογο *De amicitia*, προκειμένου να διερευνήσουν τις απόψεις του Κικέρωνα περί φιλίας, καταδεικνύοντας παράλληλα τη διακειμενική σχέση με την αρχαιοελληνική φιλοσοφία. Στο πλαίσιο του μαθήματος θα καταβληθεί προσπάθεια εξοικείωσης των φοιτητών με τη γραμματική, το συντακτικό και το βασικό λεξιλόγιο του διαλόγου, όπως επίσης και με την τεχνική μετάφρασης-κατανόησης του διδαγμένου κειμένου.

Συγχρόνως, το μάθημα έχει τους ακόλουθους επιμέρους στόχους:

1. Εισαγωγή στο είδος του φιλοσοφικού διαλόγου καθώς και εξοικείωση με όρους συνυφασμένους με την *amicitia* (*benevolentia, benignitas, gratia, fides, amor, existimatio*).

2. Εξέταση του κοινωνικοπολιτικού πλαισίου στο οποίο εντάσσεται η έννοια της *amicitia* κατά τον 1ο αιώνα π.Χ.
3. Καλλιέργεια κριτικής σκέψης δίνοντας έμφαση στις ερμηνείες του διαλόγου από τους ίδιους τους φοιτητές και αντιπαραθέτοντας απόψεις σύγχρονων μελετητών.
4. Αντίληψη της σημασίας της γραμματικής και της σύνταξης στη μετάφραση και την ερμηνεία του κειμένου.

Με το τέλος των παραδόσεων οι φοιτητές θα είναι σε θέση:

1. Να μεταφράσουν σε ορθό νεοελληνικό λόγο το μεγαλύτερο μέρος του διαλόγου *De amicitia*.
2. Να αναφέρουν τις βασικές αρχές της *amicitia* όπως παρουσιάζονται στον διάλογο.
3. Να εξηγήσουν τη θέση που κατείχε η φιλοσοφία στη ζωή των Ρωμαίων κατά την ύστερη Ρωμαϊκή Δημοκρατία καθώς και στη ζωή του ίδιου του Κικέρωνα.
4. Να κατανοήσουν τον ιδιαίτερο ρόλο του Αττικού στη ζωή του Κικέρωνα και πώς το γεγονός ότι ο Αττικός ήταν Επικούρειος δεν επηρέασε τη φιλία τους.
5. Να προσδιορίσουν την ιδιαιτερότητα της περιόδου κατά την οποία γράφεται ο διάλογος ως προς τον ρόλο του Κικέρωνα στην πολιτική ζωή της Ρώμης και τους πιθανούς σκοπούς συγγραφής του έργου.
6. Να εντοπίσουν τη διακειμενική σχέση ανάμεσα στον διάλογο *De amicitia* και σε έργα από την αρχαία ελληνική φιλοσοφία και, κατ' επέκταση, να αποκτήσουν τη δεξιάτητα σύγκρισης χωρίων από διαφορετικές πηγές για την εξαγωγή ευρύτερων συμπερασμάτων.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα:

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Παράδοση 1:

Σύντομη εισαγωγή στη ζωή και την πολιτική καριέρα του Κικέρωνα με έμφαση στο πολιτικό πλαίσιο του διαλόγου. Ρωμαϊκές και αρχαιοελληνικές πηγές στις οποίες εξετάζεται το θέμα της φιλίας (Πλάτωνας, Ξενοφών, Αριστοτέλης, Επίκουρος, Πλαύτος, Λουκρήτιος, Καίσαρας, Σενέκας και Φρόντων). Προσπάθεια κατανόησης της ιδιαίτερης θέσης που κατέχει ο διάλογος *De amicitia* στην παγκόσμια λογοτεχνία γύρω από το θέμα της φιλίας.

Παραδόσεις 2-12:

Δομή του διαλόγου και εισαγωγή στους χαρακτήρες του έργου. Εξέταση επιλεγμένων αποσπασμάτων του διαλόγου από το πρωτότυπο με έμφαση στην ορολογία καθώς στις διαφορές του κικερώνειου κειμένου από τις σύγχρονες απόψεις περί φιλίας και από τις βασικές αρχές της φιλίας κατά τον Αριστοτέλη και τον Επίκουρο.

Παράδοση 13:

Ανάκεφαλαίωση των βασικών απόψεων του Κικέρωνα σχετικά με τη φιλία και τα κατώτερα είδη σχέσεων, τα οποία ο ίδιος αρνείται να συμπεριλάβει στον όρο *amicitia*.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο
Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση προγράμματος power point κατά την παράδοση. Οι διαφάνειες, οι οποίες θα παρουσιάζονται στην αίθουσα, θα

<p>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</p>	<p>αναρτώνται την ίδια ημέρα μετά τη διάλεξη στην ιστοσελίδα του μαθήματος (classweb). Επίσης, μία εβδομάδα πριν από κάθε διάλεξη, εκτός από τα υπό εξέταση χωρία, θα παρέχονται πίνακες με το βασικό λεξιλόγιο των χωρίων, ούτως ώστε οι φοιτητές να έχουν τη δυνατότητα εξέτασης των κειμένων και, κατ' αυτό τον τρόπο, να είναι καλύτερα προετοιμασμένοι για την ερμηνευτική και γλωσσική τους ανάλυση. Στο τέλος κάθε αρχείου ppt θα υπάρχει σχετική βιβλιογραφία (κυρίως άρθρα) για όσους επιθυμούν να εμβαθύνουν σε κάποια πτυχή του διαλόγου.</p>										
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</p> <p>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης ώστε ο συνολικός φόρτος εργασίας σε επίπεδο εξαμήνου να αντιστοιχεί στα standards του ECTS</p>	<table border="1"> <thead> <tr> <th data-bbox="676 479 1011 510">Δραστηριότητα</th> <th data-bbox="1016 479 1337 510">Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="676 517 1011 568">Διαλέξεις</td> <td data-bbox="1016 517 1337 568">39 ώρες</td> </tr> <tr> <td data-bbox="676 575 1011 627">Αυτόνομη μελέτη</td> <td data-bbox="1016 575 1337 627">83 ώρες</td> </tr> <tr> <td data-bbox="676 633 1011 685">Γραπτή εξέταση</td> <td data-bbox="1016 633 1337 685">3 ώρες</td> </tr> <tr> <td data-bbox="676 692 1011 743">Σύνολο</td> <td data-bbox="1016 692 1337 743">125 ώρες</td> </tr> </tbody> </table>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	Διαλέξεις	39 ώρες	Αυτόνομη μελέτη	83 ώρες	Γραπτή εξέταση	3 ώρες	Σύνολο	125 ώρες
Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου										
Διαλέξεις	39 ώρες										
Αυτόνομη μελέτη	83 ώρες										
Γραπτή εξέταση	3 ώρες										
Σύνολο	125 ώρες										
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</p> <p>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</p> <p>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>											

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Brunt, P.A. (1988), "Amicitia in the Late Roman Republic", in his *The Fall of the Roman Republic and Related Essays*, Oxford, 351-81.
- Burton, P.J. (2004), "Amicitia in Plautus: a study of Roman friendship processes", *AJPh* 125, 209-43.
- Citroni Marchetti, S. (2009), "Words and silence: Atticus as the dedicatee of *De Amicitia*", *CW* 103, 93-9.
- Drijepondt, H. L. F. (1963), "Cicero's *Laelius de Amicitia*: eine Einheit", *Acta Classica* 6, 64-80.
- Evenepoel, W. (2007), "Cicero's *Laelius* and Seneca's letters on friendship", *L'Antiquité Classique* 76, 177-183.
- Fedeli, P. (1972), "Sul Testo del *de Amicitia* di Cicerone", *Rheinisches Museum für Philologie* 115, 156-173.
- Fiore, B.S.J. (1996), "The theory and practice of friendship in Cicero", in J.T.Fitzgerald (ed.), *Greco-Roman Perspectives on Friendship*, Atlanta, 59-76.
- Fogel, J. (2009), "Can Girls Be Friends? Talking about Gender in Cicero's *de Amicitia*", *CW* 103, 77-87.
- Gruber-Miller, J. (2009), "Exploring relationships: *amicitia* and *familia* in Cicero's *De Amicitia*", *CW* 103, 88-92.

- Konstan, D. (1997), *Friendship in the Classical World*, Cambridge.
- Leach, E.W. (1993), "Absence and desire in Cicero's *De Amicitia*", *CW* 87, 3-20.
- Perlwitz, O. (1992), *Titus Pomponius Atticus: Untersuchungen zur Person eines Einflussreichen Ritters in der Ausgehenden Römischen Republik*, Stuttgart.
- Powell, J.G.F. (1990), *Cicero: Laelius on Friendship and the Dream of Scipio*, Warminster.
- Verboven K. (2011), "Friendship", in M.Peachin (ed.), *The Oxford Handbook of Social Relations in the Roman World*, New York and Oxford, 404-421.
- Wallace-Hadrill, A. (1989), ed., *Patronage in Ancient Society*, New York and London.